www.peltosiemen.fi
Peltosiemen
VIVIANA BOR
Satoisa Etelä-Suomen uutuuskaura
gs-mainos.fi

MAASEUDUN TULEVAISUUS
NRO 54 - PERUSTETTU 1916
PERJANTAINA 10. TOUKOKUUTA 2013

Kärki-Agri
OPTIMAALINEN SUOJA LEHMILLESI JA TULOKSELLESI.
4XLA®
p. 064 298 900
www.karkiagri.fi

VIIDEN VUOROKAUDEN SÄÄ

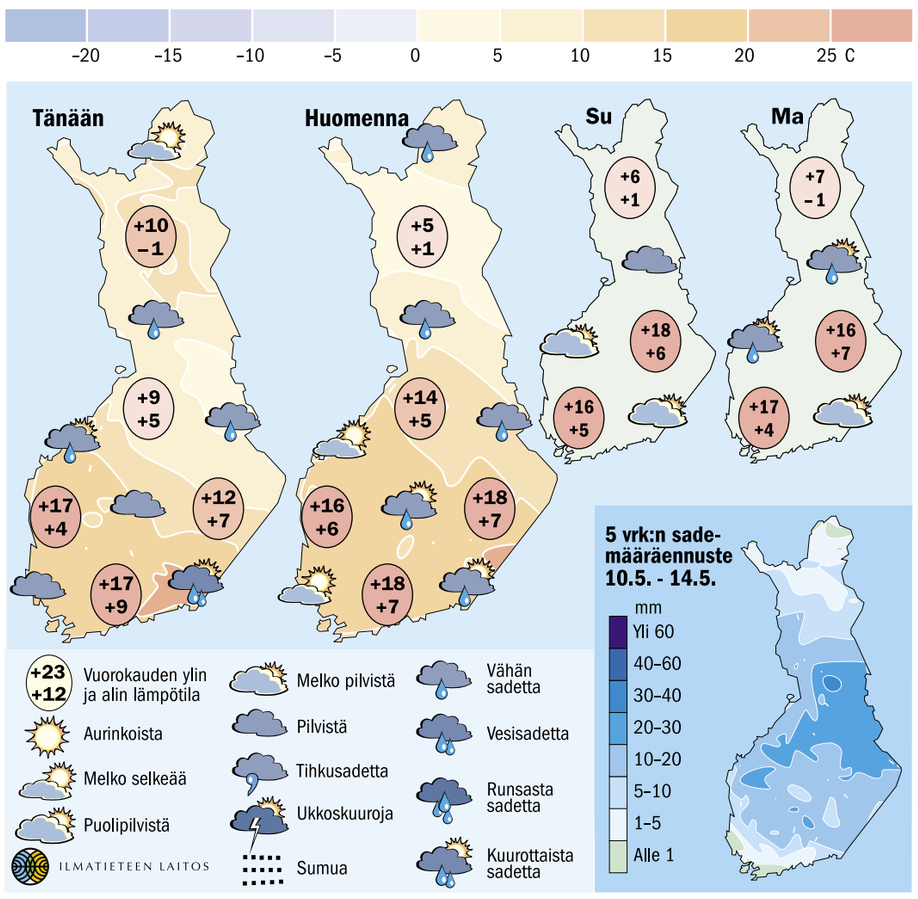

Kartat ovat aikansa kuvia

Kansallismuseon näyttelyssä huomaa, kuinka kartat kietoutuvat uskontoon, valtaan ja kaupankäyntiin.

KANSALLISKIRJASTO

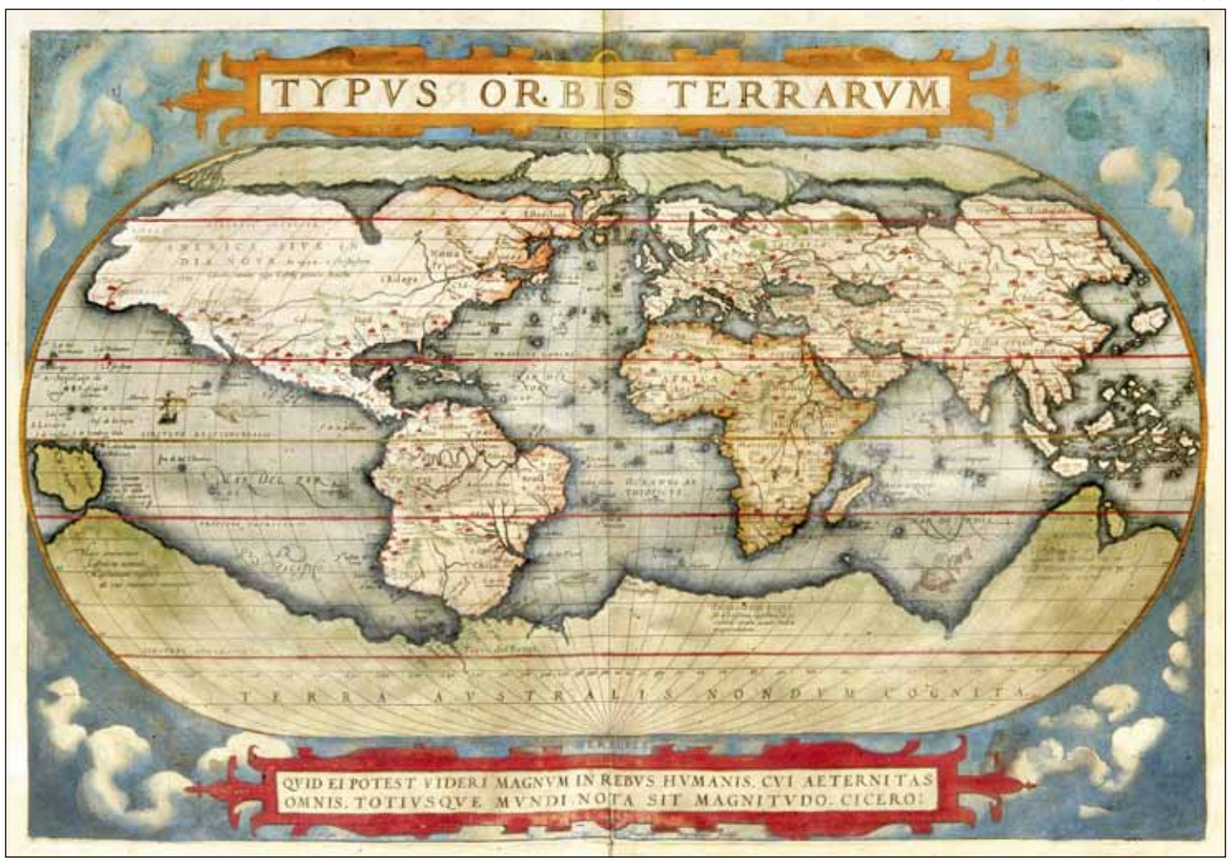

Alankomaalaista kartastoa Theatrum Orbis Terrarumia vuodelta 1570 on kutsuttu ensimmäiseksi uudenaikaiseksi kartastoksi maailmassa. Teoksesta otettiin monilla kielillä painoksia liki vuosittain vuoteen 1612 asti.

Alttaritauluja, sodankäynnin välineitä ja mahdin osoittajia. Kartoilla on ollut monia käyttötarkoituksia. Ne kertovat usein enemmän ajan maailmankuvasta kuin maastonmuodoista.

Karttatiedon kehittyminen ja lisääntyminen avautuvat Kansallismuseon näyttelyssä tutkimusmatkailija A. E. Nordenskiöldin karttakokoelman kautta. Kansalliskirjaston kokoelma sisältää lähes 24 000 ennen vuotta 1800 painettua karttaa.

”Taas pitkästä aikaa on mainio kokoelma esillä ja suuren yleisön nähtävillä”, näyttelyä järjestämässä ollut filosofian maisteri **Leena Miekkavaara** toteaa.

Miekkavaaralla on yli 50 vuoden kokemus kartoista. Hän näkee, että joka kartalla on oma tarinansa.

”Kartta on tiedonantajana ja lähteenä niin monipuolinen.”

Valtapolitiikka näkyy Miekkavaaran mukaan esimerkiksi rajoissa ja värityksissä, joihin hän kehottaa suhtautumaan varauksella.

”Ruhtinaat ja hallitsijat tilailivat itselleen karttoja. Rajoja saatettiin muunnellakin ja käsitellä oman tahdon mukaisesti.”

Paratiisi parhaalla paikalla

Näyttely alkaa antiikin ajasta, jolloin maapallo sai oikean kokonsa ja muotonsa. Välimeri ja ympäröivät joet olivat keskeisiä, koska kauppaa ja sotia käytiin vesitse.

Karttoja tehtiin esimerkiksi verotuksen ja hallinnon tarpeisiin. Roomalaiset tiekartat olivat sotilaskäyttöön. Niissä marssireitit sekä muonitus- ja majoituspisteet kuvattiin tarkasti, ja maaston muodot saivat olla vääristyneitä.

Keskiajalla kartat palasivat Miekkavaaran mukaan ”vähän pannukakkumaisiksi”, kun kirkko ohjasi karttojen laadintaa.

”Kartat olivat hyvin kaavamaisia ja symbolisia.”

Karttoja asetettiin jopa alttaritauluiksi, joista lukutaidottomat voivat oppia Raamatun tapahtumia. Paratiisi sijoitettiin usein itään ja Jerusalem kartan keskipisteeksi.

Suomi ei olekaan saari

Kaukoidän ylellisyystavarat, Afrikan kulta ja kristinuskon levitys innoittivat eurooppalaisia löytöretkille. Samalla maailmankuva tarkentui ja laajeni.

Kartoista tuli 1500-luvun lopulla liiketoimintaa. Yksi syy vanhojen karttojen koristeellisuuteen on Miekkavaaran mukaan kilpailu.

”Karttahuoneet halusivat tarjota mahdollisimman upeita karttoja, että ne menisivät kaupaksi. Jos rikas ruhtinas halusi oman kartaston, sen piti olla näyttävä.”

Karttoja koristavilla kuvilla ei ollut aina varsinaista tarkoitusta.

”Joillakin kuvilla täytettiin valkeita paikkoja, kun ei ollut oikein tietoa.”

Näyttelyssä voi seurata, kuinka Suomi tulee vähitellen karttoihin. 1400-luvulla käsitys pohjolasta selkeni ja saarena pidetyt Pohjoismaat ymmärrettiin niemimaaksi.

EMILIA LAVONEN

”Avartuva maailma – Kartta-aarteita A. E. Nordenskiöldin kokoelmasta” -näyttely on esillä Suomen kansallismuseossa 27. lokakuuta saakka. Suomalaisen kirjallisuuden seura julkaisi samannimisen uutuuskirjan.

> Ruhtinaat ja hallitsijat tilailivat itselleen karttoja. Rajoja saatettiin muunnellakin ja käsitellä oman tahdon mukaisesti.

KUKA?

A. E. Nordenskiöld löysi Koillisväylän

Tutkimusmatkailija, keräilijä ja professori Adolf Erik Nordenskiöld syntyi 1832 Helsingissä.
Suoritti suurimman osan tutkimuksistaan Ruotsissa mutta kouluttautui Suomessa.
Johti monia tutkimusmatkoja arktiselle vyöhykkeelle.
Purjehti ensimmäisenä Koillisväylän, joka on pohjoisin reitti Euroopasta Aasiaan.
Unesco arvioi, että Nordenskiöldin keräämä karttakokoelma kuuluu ihmiskunnan merkittävimpiin tiedonlähteisiin. Sitä säilytetään Helsingin yliopiston kirjastossa.
Lähde: www.kansallisbiografia.fi

KANSALLISKIRJASTO

Nordenskiöld kävi Koillisväylän purjehduksen aikana vuonna 1879 veneretkellä paikallisen asukkaan kanssa. Kuva on hänen teoksestaan.

Vaihtelevaa kevätsäätä

MATALAPAINE vaikuttaa aluksi Suomen säähän ja monin paikoin tulee sadekuuroja, etelässä myös ukkoskuurot ovat mahdollisia. Pohjoisessa osa sateista voi tulla räntänä. Sunnuntaina korkeapaineen selänne pitää sään suuressa osassa poutaisena, mutta alkuviikolla sää muuttuu jälleen epävakaiseksi suuressa osassa maata.

PÄIVÄLÄMPÖTILA on 10 ja 20, Lapissa 4 ja 10 asteen välillä, sateessa voi olla viileämpääkin. Öisin lämpötila on 2 ja 10 asteen välillä, Lapissa on selkeinä öinä yöpakkasta.

ENNUSTETTU SADEMÄÄRÄ on maan eteläosassa sekä Lapissa 1–10 milliä, muualla maassa enimmäkseen 10–30 milliä.

SEURAAVAN VIIDEN VUOROKAUDEN AIKANA sää on laajalti poutaista ja etenkin Lapissa hieman tavanomaista lämpimämpää.

Kevättarjous!

50 tolppaa + 400 m nauhaa = 149,-
DeLaval lasikuitutolpat ja aitanauhat nyt erikoishintaan!
DeLaval
AGRI MARKET

KOSTEUSTILANNE

Kosteusindeksi 9.5.

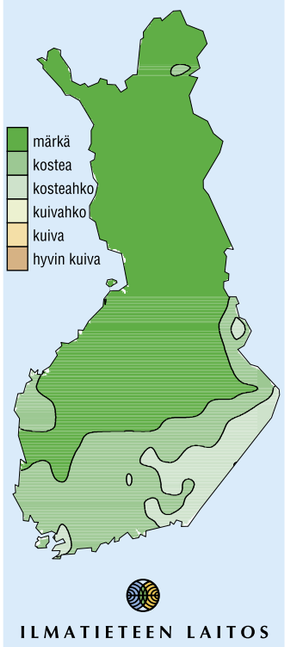

SÄÄ EILEN

Paikka	Lämpötila	Pilvisyys	Sade 5 vrk
Helsinki	12	○	5.4
Kiikala	16	●	3.3
Turku	16	●	3.9
Jomala	15	○	2.1
Pori	16	○	7.5
Niinisalo	11	●	7.1
Tampere	12	○	5.1
Jokioinen	12	●	3.9
Lahti	12	●	1.8
Kouvola	13	◐	2.1
Lappeenranta	11	○	1.9
Mikkeli	11	●	*
Ilomantsi	12	●	5.4
Joensuu	13	◐	2.0
Kuopio	8	●	9.1
Viitasaari	7	●	11.6
Jyväskylä	9	●	9.9
Ähtäri	8	●	7.0
Kauhajoki	11	●	3.3
Vaasa	9	●	2.6
Ylivieska	5	●	9.1
Kajaani	9	●	10.4*
Oulunsalo	7	●	3.0
Pudasjärvi	7	●	4.0
Suomussalmi	7	●	4.1
Kuusamo	7	●	4.6
Rovaniemi	5	●	4.1
Pello	6	●	1.1
Salla	7	○	6.5
Sodankylä	6	●	3.7
Muonio	3	●	2.2
Kilpisjärvi	1	●	1.3
Ivalo	5	●	0.6
Utsjoki	5	◐	0.7

*jaksossa puuttuv(i)a päiv(i)ä

Sää eilen klo 12 ○ = selkeää
Sadejakso päättyen eilen klo 9 ◐ = puolipilvistä
● = pilvistä

Maatalouden sääpalvelun puhelinnumero
Kaikkialla maassa alueellisena numerosta: **0600 10620**
• 24 tuntia vuorokaudessa
• hinta: 0,93 e/min + paikallispuhelumaksu
Ilmatieteenlaitoksen

Eija Mansikkamäki voitti Innovaatiokiteen

Viime vuoden paras innovaatiojuttu julkaistiin Kantrissa

Maaseudun Tulevaisuuden toimittajan **Eija Mansikkamäen** juttu Miljoonabisnestä jänkhältä voitti Innovaatiokide-palkinnon. Juttu julkaistiin viime lokakuussa Maaseudun Tulevaisuuden kuukausiliitteessä Kantrissa.

Kolmen parhaan joukkoon pääsivät myös **Helena Raunion** juttu Lämpö tappaa syövän, joka ilmestyi Tekniikka ja talous -lehdessä sekä **Josi Tikkasen** Kauppalehdessä ollut Kasvuyrittäjän oppivuodet.

Maaseudun Tulevaisuuteen palkinto tuli nyt toista kertaa, **Tarja Halla** voitti palkinnon vuonna 2008.

Innovaatiojournalismin Seura Finjo ry palkitsi vuoden parhaan innovaatiojournalistisen jutun Innovaatiokiteellä nyt kahdeksatta kertaa. Palkittavan jutun valitsi HS Säätiön yliasiamies **Heleena Savela**. Voittaja sai palkinnoksi luonnonkiteen lisäksi 3 000 euroa.

Savela sanoo valinnassa korostaneensa yksinkertaisesti klassisen journalismin kolmea kovaa vaatimusta: lehtikirjoituksen on kerrottava lukijalleen jotain sellaista, mikä on tärkeää, oleellista ja totta.

”Näiden lisäksi huippujuttu syntyy vasta silloin, kun toimittaja osaa kirjoittaa juttunsa niin, että lukija saa uutta tietoa mutta myös kokee iloa lukemisestaan. Otsikon pitää houkuttaa lukemaan ja herättää mielenkiinto aiheeseen. Lopuksi jutun taitto, grafiikka ja kuvitus auttavat lukijaa yhdellä silmäyksellä hahmottamaan, mistä on kyse ja mitä toimittaja haluaa sanoa.”

”Eija Mansikkamäen kirjoitus Miljoonabisnestä jänkhältä yllättää ja ilahduttaa. Idea on tuore ja juttu selvittää konstailemattomasti, miten lappilaisesta luonnosta voi löytää ja kehittää lääkkeitä ja kosmetiikkaa.”

”Olen hyvin otettu saamastani tunnustuksesta”, Mansikkamäki kiittää.

”Erityisen iloinen tunnustuksesta olen siksi, että tämä juttu syntyi hyvin arkisesti: kirjoitin perusuutista tiedotteesta, mutta jotakin siitä jäi muhimaan mieleeni ja siihen oli pakko palata yli puolen vuoden jälkeen.”

”Mottoni on aina ollut, että jokainen ihminen on jutun arvoinen ja jokainen yritys ja yrittäjä myös. Aivan erityisen kiehtova on tietenkin Lapin luonto, sen aidot asukkaat ja kekseliäät yrittäjät, ja kun nämä yhdistetään, syntyi juttu Miljoonabisnestä jänkhältä”, Mansikkamäki kertoo.

MIA PALOKALLIO

JARKKO SIRKIÄ

Toimittajan tehtävä on nostaa esiin paitsi epäkohtia myös ihmisten onnistumisia, Innovaatiokiteen voittanut Eija Mansikkamäki iloitsee.

Raivotautia epäillään koiraeläimissä Turussa

Turussa lopetettiin 2. toukokuuta kaksi koiraeläintä, joissa epäiltiin raivotautia.

Raivotauti eli rabies on viruksen aiheuttama keskushermoston sairaus. Tartunnan pääasiallisia levittäjiä ovat luonnonvaraiset petoeläimet sekä kotieläimistä kissa ja koira.

Turussa lopetetuista eläimistä otetut näytteet tutkii Elintarviketurvallisuusvirasto Evira. Tulosten saaminen kestää useita päiviä.

Raivotauti tarttuu myös ihmiseen ja on vaarallinen tauti. Ihmiseen tauti leviää sairastuneen eläimen puremasta tai jos sairastuneen eläimen sylkeä pääsee ihmisen verenkiertoon.

Jos raivotautinen eläin pääsee puremaan ihmistä, hänen on hakeuduttava lääkärin hoitoon vuorokauden kuluessa.

Evira on pyytänyt tänäkin vuonna metsästäjiä lähettämään villieläinnäytteitä lähinnä Itä-Suomesta. Tähän mennessä tänä vuonna tutkituissa näyte-eläimissä ei raivotautia ole todettu.

Viimeisin raivotautiepidemia Suomessa oli vuosina 1988–89.

Vuodesta 1991 lähtien Suomi on ollut raivotaudista vapaa maa.

REIJO VESTERINEN

fendt.fi
FENDT

Poimi nyt mallivuoden 2013 sadosta sinulle sopivin Fendt!
Unelmat on tehty toteutettaviksi - olisiko tänä vuonna juuri sinun unelmasi aika toteutua?
Fendt on edistyksellinen, tehokas ja taloudellinen valinta. Vuoden 2013 tehdastilauskoneita valmistetaan ja toimitetaan tilauslistan mukaisessa järjestyksessä. Toimi nopeasti niin ehdit nauttia uudesta Fendt-traktoristasi mahdollisimman pian. Kysy lisää lähimmältä jälleenmyyjältäsi!
AGCO Your Agriculture Company
Fendt - AGCO Corporationin tuotemerkki
Valtuutettu Fendt-jälleenmyynti: Valtra-myyjät AGCO Suomi Oy, 020 45 501www.fendt.fi